



Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) Rozšiřující studium Učitelství pro 1. stupeň ZŠ (R1ST)

Obsah

Úvod	2
1 Název vzdělávacího programu.....	2
2 Obsah programu, přehled témat výuky, anotace, dílčí hodinové dotace	2
2.1 Jazyk a jazyková komunikace	2
2.1.1 Český jazyk a literatura (47 vyučovacích hodin)	2
2.1.2 Cizí jazyk (18 vyučovacích hodin)	5
2.2 Matematika a její aplikace (26 vyučovacích hodin)	6
2.3 Informatika (8 vyučovacích hodin)	7
2.4 Člověk a jeho svět (40 vyučovacích hodin)	8
2.5 Člověk a zdraví (16 vyučovacích hodin)	9
2.6 Umění a kultura (37 vyučovacích hodin)	10
2.6.1 Hudební a taneční výchova (16 h)	10
2.6.2 Výtvarná a filmová výchova (18 h)	11
2.6.3 Dramatická výchova (8 hodin)	12
2.7 Člověk, jeho osobnost a svět práce (12 vyučovacích hodin)	12
2.8 Pedagogicko-psychologický modul (36 vyučovacích hodin)	13
2.9 Reflektovaná praxe (15 vyučovacích hodin)	15
2.9.1 Struktura praxe	15
2.9.2 Požadavky na praxi:	16
2.9.3 Význam a důležitost praxe:	16
3 Forma studia	17
4 Vzdělávací cíl	17
5 Hodinová dotace	17
5.1 Časové dotace programu	17
5.2 Rozpis předmětů	18
6 Maximální počet účastníků a upřesnění cílové skupiny	19
7 Plánové místo konání	19
8 Odborný garant	19
9 Materiální a technické zabezpečení	19
10 Způsob vyhodnocení akce	19





Úvod

Program Rozšiřující studium Učitelství pro 1. stupeň základní školy probíhá na FP TUL již od roku 2013 (s prodloužením původní akreditace v roce 2016).

Aby program odpovídal současným trendům ve vzdělávání na 1. stupni ZŠ, s přihlédnutím k současné revizi RVP ZV a také na základě zpětných vazeb od studentů jsme se rozhodli program obsahově upravit tak, aby byl kladen větší důraz na didaktiky předmětů.

Platnost akreditace programu byla Rozhodnutím MŠMT (Č.j.: MSMT- 17268/2024-5-135) udělena do 28.02.2028.

1 Název vzdělávacího programu

Studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na přípravu učitelů 1. stupně ZŠ

2 Obsah programu, přehled témat výuky, anotace, dílčí hodinové dotace

2.1 Jazyk a jazyková komunikace

2.1.1 Český jazyk a literatura (47 vyučovacích hodin)

Učitel 1. stupně by měl znát český jazyk v širokém rozsahu, včetně důkladné znalosti počátečního čtení a psaní a literatury pro děti a mládež. Znalost základních jazykových disciplín i vědomosti a dovednosti didaktické jsou předpokladem pro to, aby učitel dovedl vést žáky k ovládnutí jazykových prostředků, k jejich výběru a hodnocení, k osvojení techniky čtení a psaní. Cílem kurzů je představit způsoby a strategie, které podporují rozvoj všech kompetencí žáků, s akcentací na kompetenci komunikační, a zároveň vytváření pozitivního vztahu k mateřskému jazyku. Je zdůrazněno pojetí výuky založené na aktivním zapojení žáka do přirozených komunikačních situací a zaměřené na komplexní rozvoj všech aspektů jazykového vzdělávání, které směřuje k dovednosti žáků srozumitelně vyjádřit své myšlenky (ústní i písemnou formou), aktivně naslouchat, užívat prostředky mateřského jazyka v praktické komunikaci vzhledem k záměru a dané komunikačnímu situaci, tvořivě se projevit a aktivně spolupracovat s druhými přiměřeně svému věku, schopnostem a dovednostem.

Souhrn jazykovědných disciplín I, II (8 h)

Výuka směřuje k utřídění a podpoře základních znalostí o českém jazyku a jazykovém systému tak, aby posluchač mohl efektivně vést výuku na 1. stupni ZŠ a učit žáky užívat prostředky mateřského jazyka v praktické komunikaci vzhledem k záměru a dané komunikačnímu situaci. Propojuje odborné znalosti mluvnických a pravopisných pravidel s funkčním využitím při rozvoji praktické komunikace a sdílení žáků ústní i písemnou formou. Vede posluchače k uvědomění si různosti jazykových prostředků s ohledem na konkrétní komunikační situaci a upozorňuje na jejich roli při rozvoji čtenářsko-pisatelské gramotnosti.

Témata:

1. Základní informace z kmenových jazykovědných disciplín o hláskách (fonetika, fonologie), pojmenováních a slovech (lexikologie, slovtvorba, morfologie) se zřetelem k učivu 1. stupně ZŠ při zdůraznění role nabytých poznatků při rozvoji klíčových kompetencí žáků a podpoře komunikace a sdílení ústní i písemnou formou. (4 h, Vykoukalová)



2. Základní informace z kmenových jazykovědných disciplín o větě (syntax) a textu (stylistika, praktická stylistika) se zřetelem k učivu 1. stupně ZŠ při zdůraznění role nabytých poznatků při rozvoji klíčových kompetencí žáků a podpoře komunikace a sdílení ústní i písemnou formou. (4 h, Vykoukalová)

Didaktika českého jazyka (10 h)

Předmět shrnuje problematiku didaktiky českého jazyka ve výuce žáků 1. stupně ZŠ, transformuje obsah učiva jednotlivých ročníků 1. stupně ZŠ v metodické postupy a algoritmy tak, aby byl žák veden k účelné aplikaci teoretických poznatků v praxi (hlásková, tvaroslovná a lexikální rovina, pravopisná pravidla, skladba věty, stavba jednoduchých psaných textů vybraných slohových útvarů aj.) a k záměrnému propojování formální a obsahové stránky směřující k efektivní komunikaci v ústní i písemné formě. Důraz je položen na rozvoj slovní zásoby žáků. Zaměřuje se na metody práce s texty přiměřené náročnosti včetně textů elektronických. Učí rozpoznávat manipulaci v komunikaci a reagovat přiměřeně svému věku. Prostor je věnován i sebehodnocení a k oceňování vlastního pokroku. Součástí je seznámení s učebnicemi a výukovými materiály a ukázky praktických činností.

Témata:

1. Komunikace ústní. Rozvoj slovní zásoby, správná výslovnost, percepční i produkční dovednosti, sdílení. Komunikační pravidla. (3 h, Dubcová)
2. Komunikace písemná. Metodické postupy pro tvorbu psaných textů, základní útvary a postupy, aplikace pravopisných, syntaktických a stylistických pravidel. (3 h, Johnová)
3. Hodnocení komunikátů. Formativní hodnocení, sebehodnocení. (2 h, Dubcová)
4. Psychologické aspekty komunikace. Rozpoznání manipulace v komunikaci. (2 h, Dubcová)

Literatura pro děti (6 h)

Cílem kurzu je studentům představit možnosti vytváření a rozvíjení kladného postoje ke čtení a čtenářství, které je zaměřeno na sdílení čtenářských dovedností a zážitků. Předmět prakticky představuje vybrané aktivizační metody a tvořivou práci s uměleckým textem. Ukazuje možnosti podpory čtení s porozuměním. Nastiňuje, jak lze u žáků reflektovat čtenářský zážitek a sdílet jej s ostatními. Součástí kurzu je i představení základních žánrů a oborových pojmů a seznámení posluchačů se spektrem knih vhodných pro věkovou kategorii žáků 1. stupně ZŠ.

Témata:

1. Možnosti podpory čtení a čtenářství, akce knihoven, literární ceny udělované v kategorii dětských knih. Sdílení četby a komunikace o přečteném. Rozvoj fantazie a tvořivosti. (3 h, Bernt)
2. Porozumění předčítanému literárnímu textu, práce s dějem a postavami, tvořivé alternativy rozvoje děje, interpretace a posuzování textu, jeho formy, výběru jazykových prostředků, typu díla a záměru autora. Tvorba vlastního literárního textu. (3 h, Bernt)

Čtenářská a pisatelská gramotnost (8 h)

Základem kurzu je představit koncepci čtenářské a pisatelské gramotnosti jako základního předpokladu procesu učení i rozvoje žákovy osobnosti. Kurz představuje účastníkům možnosti, jak u žáků rozvíjet porozumění prožitkovým i odborným textům, dovednost efektivně zpracovávat informace a prezentovat poznatky. Praktické příklady jsou zaměřeny na rozvoj čtenářských a pisatelských postupů a strategií porozumění. Kurz podává praktické metody, jak u žáků podporovat reflexi a sdílení myšlenek, pocitů a prožitků, jak žáky vést ke čtení a psaní jednoduchých odborných i prožitkových textů a s oporou o evidence rozpoznávat své silné stránky



pro stanovení čtenářských a pisatelských cílů. V rámci kurzu bude představeno pojetí a výsledky mezinárodního srovnávacího výzkumu čtenářské gramotnosti PIRLS.

Témata:

1. Budování vztahu ke čtení, čtenářství, psaní a pisatelství. (3 h, Dubcová)
2. Strategie porozumění prožitkovým a odborným textům. (2 h, Dubcová)
3. Praktické metody podpory čtenářské a pisatelské gramotnosti. Mezinárodní výzkumy čtenářské gramotnosti. Ukázka uvolněných úloh PIRLS. (2 h, Vykoukalová)

Prvopočáteční čtení a psaní (12 h)

Cílem předmětu je seznámit studenty s efektivními strategiemi pro rozvoj čtenářské a pisatelské gramotnosti u žáků na počátku základního vzdělávání v souladu s požadavky nového RVP ZV. Předmět se zaměřuje na metodologii výuky čtení a psaní, podporuje klíčové kompetence a rozvíjí dovednosti žáků číst s porozuměním a psát pro různé účely. Důraz je kladen na pedagogické aspekty výuky prvopočátečního čtení a psaní a na motivaci žáků k aktivnímu přístupu k textům.

Studenti se naučí používat praktické metody pro rozvoj grafomotoriky, osvojí si postupy pro výuku čtení a psaní, včetně práce s pomůckami a učebními materiály. Součástí kurzu je také ukázka vzorového písma a přehled diagnostických postupů pro podporu individuálních potřeb žáků. Absolvování předmětu umožní studentům správně nastavit základy čtenářské a pisatelské gramotnosti u žáků s cílem rozvíjet jejich dovednosti, zkušenosti a zájem o práci s texty.

Témata:

1. Rozvoj grafomotoriky (Grafomotorické prvky, jejich rozdělení dle vývoje dítěte a praktické postupy pro jejich rozvoj. (3 h, Johnová)
2. Prvopočáteční psaní. Metodické postupy při osvojování písma, znaky písma, pomůcky a učební materiály podporující proces psaní. (3 h, Johnová)
3. Prvopočáteční čtení. Metody výuky čtení, diagnostické postupy a práce s nečtenáři. (3 h, Johnová)
4. Podpora čtenářské a pisatelské gramotnosti. Rozvoj zájmu o texty, motivace ke čtení a psaní prostřednictvím praktických aktivit a ukázek. (3 h, Johnová)

Rétorika (3 h)

Funkce dechového, hlasového a artikulačního ústrojí, pozorování, akusticko-fonační návyky (pozitiva, negativa), dynamika, řečová intonace, frázování, tempo, mimika a gestikulace. Součástí je hygiena hlasu, poruchy, jejich náprava a prevence. Ke každé stati se váží praktická cvičení pro správné technické zacházení s hlasem a schopnost verbálního projevu i v indispozicích (únava, nemoc...). Součástí je též konzultování individuálních hlasových problémů v oblasti poruch hlasu. (3 h, Kubištová)



2.1.2 Cizí jazyk¹ (18 vyučovacích hodin)

Cizí jazyk pro mladší školní věk (10 h)

Vstupním předpokladem předmětu je úroveň B1 SERR2. V průběhu přímé výuky rozdělené do 3–4 bloků budou u studenta rozvíjeny jazykové kompetence skrze témata vhodná k výuce na 1. stupni ZŠ, a to v celém jeho rozsahu od 1. až do 5. třídy. Důraz bude kladen na rozvoj komunikační kompetence, zejména na rozšíření slovní zásoby korespondující s těmito tématy. Dále bude důraz kladen především na ústní projev studenta s ohledem na fonetickou správnost ve vyjadřování, která hraje při zprostředkování jazyka žákům na 1. stupni klíčovou roli. Kromě oborové kompetence (řečové dovednosti, jazykové znalosti) je v předmětu probíhá i systematický rozvoj čtenářství i čtenářské gramotnosti skrze základy literatury pro děti a mládež. Kurz je veden aktivizující metodou mikrovýstupu se zapojením reflektivních technik vrstevnického hodnocení a hodnocení učitelem, pomocí kterých studenti trénují orální prezentační dovednosti v jazyce a přizpůsobování svého projevu žákům prvního stupně základní školy.

Témata:

1. Úvod do výuky anglického jazyka na 1. stupni: charakteristiky mladšího školního věku (výuka anglického jazyka v raném školním věku v porovnání s výukou anglického jazyka ve středním školním věku). Cílem je rozvoj takových jazykových struktur a řečových dovedností, které jsou potřebné pro metodické řízení vyučovacího projektu. (2 h, Kouská)
2. Jazyk ve třídě I.: rozvoj jazyka instrukcí a jazyka ve třídě s důrazem na fonetickou správnost a srozumitelnost, vhodnou, tedy věkově přiměřenou volbu gramatických jevů a slovní zásoby a využití pedagogických kompetencí. (3 h, Kouská)
3. Jazyk ve třídě II.: rozvoj jazyka instrukcí a jazyka ve třídě s důrazem na fonetickou správnost a srozumitelnost, vhodnou, tedy věkově přiměřenou volbu gramatických jevů a slovní zásoby a využití pedagogických kompetencí. (3 h, Kouská)
4. Základy práce s literaturou pro děti a mládež: Jsou rozvíjeny techniky sdílení příběhů učitelem (storytelling, teacher-reading, simulation/drama), vrstevnického sdílení i prvního samostatného čtení (picture books, comics, graded readers). Cílem práce s literaturou pro děti a mládež je naučit budoucí učitele využívat dětskou literaturu vícesmyslově (nejen jako vlastní žakovské čtení cizojazyčných textů). (2 h, Kouská)

Didaktika cizího jazyka ZŠ (8 h)

Didaktika cizího jazyka pro 1. stupeň ZŠ rozšiřuje profesní didaktické kompetence učitele s ohledem na výuku cizího jazyka pro děti mladšího školního věku, a to v celém rozsahu prvního stupně, tj. od 1. do 5. třídy ZŠ. Pozornost je věnována zásadám postupné konsolidace dovedností (poslech, mluvení, čtení, psaní) s adekvátním jazykově přiměřeným využitím jazyka učitele pro očekávaný výsledek učení žáka, a to úroveň A1. Studenti si v rámci kurzu osvojí i alternativní formy výuky, jako jsou komunikativní přístup, úkolové/projektové vyučování a CLIL, včetně možností využití ICT ve výuce anglického jazyka. Kurz je veden aktivizující metodou mikrovýstupu se zapojením reflektivních technik vrstevnického hodnocení a hodnocení učitelem.

Témata:

1. Úvod do didaktiky anglického jazyka. Cílem je rozvoj základního povědomí o didaktice anglického jazyka jako vědní disciplíně. Obsahem jsou zvláště implikace charakteristik žáka

¹ K názvu předmětu cizí jazyk bylo přistoupeno z důvodu záměru nabídnout studentům možnost absolvovat kromě anglického jazyka i jiný jazyk, např. v případě, že student vyučuje na škole s rozšířenou výukou cizího jazyka. Předpokládáme však, že převážná většina studentů bude volit anglický jazyk, který bude nabízen primárně.



- mladšího (raného i středního) školního věku pro výuku anglického jazyka, a to zvláště pro organizaci práce ve třídě, instrukce v cizím jazyce a rozvoj audioorálních dovedností žáka s postupným rozvojem jeho dovedností číst a psát. (2 h, Kouská)
2. Plánování, organizace a reflexe výuky: pomocí mikrovýstupu studenti trénují své orální prezentační dovednosti v jazyce a přizpůsobování svého projevu žákům prvního stupně základní školy. Studenti si tak rozvíjí své pedagogické kompetence, a to zvláště plánování a reflexi výuky (způsoby přípravy učebních materiálů a strategie výuky cizího jazyka) či zajištění bezpečného prostředí (práce s chybou, způsoby hodnocení žáků). (2 h, Kouská)
 3. Výuka anglického jazyka (rozvoj a hodnocení) I.: jazykový systém (gramatika, slovní zásoba, výslovnost, pravopis, diskurz). Cílem je, aby studenti na konci bloku byli schopni u svých žáků rozvíjet cílový jazyk za pomoci kombinace teorie a zkušeností získaných v rámci praktických ukázkových aktivit. (2 h, Kouská)
 4. Výuka anglického jazyka (rozvoj a hodnocení) II.: řečové dovednosti (poslech, mluvení, čtení, psaní). Cílem je, aby studenti na konci bloku byli schopni u svých žáků rozvíjet řečové dovednosti za pomoci kombinace teorie a zkušeností získaných v rámci praktických ukázkových aktivit. (2 h, Koutská)

2.2 Matematika a její aplikace (26 vyučovacích hodin)

Kurzy vzdělávacího modulu Matematika a její aplikace jsou vedeny formou aktivních činností s cílem aplikace teoretických poznatků v reálných situacích s mezipředmětovým přesahem. Logicko-matematická gramotnost je pojímána jako základní předpoklad k rozvoji všech klíčových kompetencí napříč vzdělávacími obory a jako dovednost aplikovat logické myšlení v nejrozličnějších situacích reálného života. Studenti jsou zapojováni do dílčích aktivit, v jejichž rámci jsou zaváděny základní pojmy pro výuku matematiky, diskutovány vzájemné vztahy mezi pojmy, řešeny praktické problémy. Teoretická a didaktická část jsou vzájemně tematicky propojeny tak, aby studenti byli schopni získané poznatky transformovat do výuky v jednotlivých ročnících 1. stupně základní školy.

Souhrn matematických disciplín I, II (10 h)

Důraz je kladen na mezipředmětovou integraci matematiky a ostatních předmětů napříč celým 1. stupněm. Pozornost je věnována i práci s nadanými žáky a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, práci s chybou a formativnímu přístupu v hodnocení žáků. Studenti jsou vedeni k reflexi vlastních navržených postupů, kritickému rozboru situací a využití webových aplikací ve výuce. Pro výuku jednotlivých oblastí bude využita práce ve skupinách, diskuze, myšlenkové mapy, práce s pracovními listy, rozbor praktických příkladů.

Témata:

1. Číslo a početní operace. Budování pojmů, základní početní operace s přirozenými čísly, řešení jednoduchých slovních úloh. Závislosti, vztahy a práce s daty. (3 h, Příhonská)
2. Jednoduché převody jednotek času, délky, hmotnosti, ukázky závislostí z praktického života – práce s tabulkou a grafem. (2 h, Příhonská)
3. Geometrie v rovině a prostoru. Základní pojmy rovinné geometrie, základní útvary v prostoru, jednotky délky a jejich převody, osová souměrnost, jednoduché konstrukce. (3 h, Příhonská)
4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Jednoduché kombinatorické/logické úlohy – nácvik metod řešení, ukázky z praktického života. Rozvoj prostorové představivosti – manipulativní činnosti. (2 h, Příhonská)



Didaktika matematiky (16 h)

Kurz propojuje předchozí teoretické poznatky s didaktickou transformací učiva. Je cíleně zaměřený na dovednost učitele utvářet a rozvíjet klíčové kompetence žáků v rámci jednotlivých tematických okruhů, např. v rámci kompetencí k učení jde o volbu vhodné strategie, aby žák byl schopen samostatného plánování učební činnosti, v rámci kompetence k řešení problémů jde o práci s informacemi, daty, schopnost jejich třídění a vyvozování logických závěrů, rozvoj kritického myšlení, argumentace a schopnosti obhájit vlastní použité postupy, v rámci komunikativní kompetence je podporována schopnost porozumění textu, diskuze a dovednost sdělení zásadních informací. Podporovány jsou i další kompetence, např. kompetence sociální a personální (rozvoj sebedůvěry ve vlastní schopnosti, spolupráce s ostatními, poskytnout pomoc a přijmout pomoc), kompetence občanské (respekt k vnitřním hodnotám a přesvědčení jiných žáků), kompetence pracovní (využití znalostí a zkušeností pro svůj osobní rozvoj), kompetence digitální (využití digitálních technologií při výuce). Kurz je rozdělen do 4 čtyřhodinových bloků.

Témata:

1. Logicko-matematická gramotnost, pojetí matematiky na 1. stupni, cíle, tematické celky, klíčové kompetence, očekávané výsledky učení, matematická gramotnost v MŠ, kontinuita a návaznosti, metodické postupy. (4 h, Picková)
2. Finanční gramotnost, její cíle a začlenění do výuky na 1. stupni, osobní x rodinný rozpočet, propojení s reálným životem. (4 h, Picková)
3. Formativní způsoby hodnocení, práce s chybou, práce s nadanými žáky, práce se žáky s potřebou podpory. (4 h, Picková)
4. Konstruktivistické pojetí výuky, principy Hejného matematiky, projekt, tematická výuka, průřezová témata v integraci předmětů na 1. stupni, terénní výuka. (4 h, Picková)

2.3 Informatika (8 vyučovacích hodin)

Informatika (8 hodin)

Kurz je zaměřen na přípravu budoucích učitelů k efektivnímu začlenění informatiky a digitálních technologií do výuky na 1. stupni ZŠ. Studenti se seznámí s obsahem vzdělávací oblasti Informatika dle aktuálního RVP ZV, který klade důraz na rozvoj informatického myšlení, algoritmizace a bezpečné používání technologií. Kurz propojuje rozvoj uživatelských dovedností s didaktickou přípravou, a to prostřednictvím praktických aktivit, experimentů a modelových výukových situací. Součástí kurzu je práce s nástroji na záznam, zpracování a prezentaci dat, základy programování a prevence rizikového chování spojeného s digitálními technologiemi. Studenti se naučí používat technologie při plánování, realizaci a vyhodnocení výuky.

Témata:

1. Základy informatického myšlení a práce s daty. Studenti se seznámí s metodami, jak u žáků rozvíjet informatické myšlení, jako je popis a analýza problému, algoritmizace a experimentování. Naučí se využívat nástroje na záznam, zpracování a vizualizaci dat. Zároveň si osvojí základy programování ve vhodném prostředí, které odpovídá úrovni dětí na 1. stupni ZŠ. (4 h, Voltr)
2. Bezpečné užívání technologií a didaktická transformace. Studenti získají přehled o zásadách bezpečné práce s digitálními technologiemi a jejich implementaci do výuky. Naučí se, jak efektivně integrovat témata, jako je vyhledávání a zpracování informací, práce s multimédií (grafika, zvuk, video) a online komunikace. Didaktická část se zaměří na praktickou přípravu výukových materiálů a modelových lekcí. (4 h, Voltr)



2.4 Člověk a jeho svět (40 vyučovacích hodin)

Člověk a jeho svět s didaktikou I (16 hodin)

Cílem předmětu je poskytnout studentům vědomostní základ a osvojení praktických dovedností pro výuku integrované vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni ZŠ. Obsah předmětu zahrnuje spektrum témat zaměřených na pochopení a vytváření si postoje k prostředí, společnosti, přírodě a kultuře. Klíčovým prvkem je rozvoj kompetencí studentů v moderních vzdělávacích strategiích, jako je činnostní učení, experimentování a badatelsky orientovaná výuka. Praktická část předmětu je zaměřena na terénní výuku a zapojení studentů do pozorování, analýzy a interpretace dat v reálném prostředí. Studenti budou vybaveni metodami, které podporují kritické myšlení a samostatné objevování, přičemž důraz je kladen na rozvoj klíčových kompetencí. Studenti získají schopnost plánovat integrované aktivity pro první i druhé období 1. stupně ZŠ s ohledem na věkové rozdíly a specifika těchto období. Důraz je kladen na propojení poznatků a praktických dovedností, které podpoří efektivní a inspirativní výuku v současné vzdělávací praxi.

Témata:

1. Místo, kde žijeme. Terénní výuka; principy místně zakotveného učení; formování vztahu k místu, potažmo k životnímu prostředí; rozvoj mapových dovedností; využití příběhů ve výuce; metody hodnocení. (4 h, Rubáš)
2. Badatelské přístupy, experimentální aktivity, využití digitálních technologií a rozvoj kritického myšlení. Badatelsky orientovaná výuka; rozvoj digitální kompetence; kritické hodnocení obsahu a záměru mediálních sdělení; rozvoj čtenářské a logicko-matematické gramotnosti; metody hodnocení. (4 h, Rubáš)
3. Rozmanitost přírody. Terénní výuka; rozvoj environmentální senzitivity (oceňování rozmanitosti přírody); zkoumání přírody s využitím experimentů; hodnocení vlivu lidské činnosti na přírodu. (4 h, Růžičková)
4. Metody a nástroje vhodné k diskuzi o ochraně přírody a k vytvoření návrhů ke zlepšení životního prostředí v okolí. (4 h, Růžičková)

Člověk a jeho svět s didaktikou II (16 hodin)

Předmět navazuje na předmět Člověk a jeho svět s didaktikou I. Zaměřuje se na rozvoj znalostí a dovedností potřebných k výuce vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Studenti budou objevovat způsoby, jak propojit historii, společenské hodnoty a environmentální otázky s reálným životem žáků. Důraz je kladen na moderní výukové strategie, jako je činnostní učení, projektová výuka a práce v terénu. Praktické aktivity budou zaměřeny na rozvoj kritického myšlení, plánování integrovaných aktivit a podporu udržitelnosti v místním prostředí. Studenti se naučí efektivně přizpůsobit výuku individuálním potřebám dětí a budou vybaveni metodami, které podporují tvořivost, spolupráci a samostatné objevování. Předmět klade důraz na propojení teoretických poznatků s praktickými dovednostmi.

Témata:

1. Lidé a čas. Zkoumání života lidí v místním regionu; historie místa (blízkého okolí školy); dovednost získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů; rozvoj Klíčové kompetence kulturní. (4 h, Dubcová)
2. Lidé kolem nás. Základní společenské hodnoty; činnost orgánů státní správy a územní samosprávy (na příkladu místního regionu). (4 h, Dubcová)
3. Digitální bezpečí; péče o wellbeing. (4 h, Rubáš)
4. Environmentální vzdělávání a výchova. Rozvoj schopnosti jednat směrem k udržitelnosti života; utváření vztahu k životnímu prostředí; schopnost samostatně zkoumat problémy



a výzvy udržitelnosti; opatření zaměřená na posílení udržitelnosti ve škole a místním regionu. (4 h, Rubáš)

Člověk a jeho svět s didaktikou III (8 hodin)

Předmět navazuje na předmět Člověk a jeho svět s didaktikou II. A klade důraz na propojení teoretických poznatků s praktickými dovednostmi. Zaměřuje se na rozvoj znalostí a dovedností potřebných k výuce vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Stěžejními tématy tohoto bloku bude zdraví, bezpečí a finanční gramotnost. Důraz je kladen na moderní výukové strategie, jako je činnostní učení, projektová výuka, experimentování a badatelsky orientovaná výuka. Praktické aktivity budou zaměřeny na rozvoj kritického myšlení a plánování. Studenti se naučí efektivně přizpůsobit výuku individuálním potřebám dětí a budou vybaveni metodami, které podporují tvořivost, spolupráci a samostatné objevování.

Témata:

1. Člověk, jeho zdraví a bezpečí. Zdraví a nemoci; dovednosti týkající se poskytování první pomoci; mimořádné životní události; integrovaný záchranný systém; pravidla silničního provozu. (4 h, Šulcová)
2. Lidé a svět financí. Základní finanční koncepty; hodnota peněz; použití peněz v běžných modelových situacích; osobní rozpočet. (4 h, Šulcová)

2.5 Člověk a zdraví (16 vyučovacích hodin)

Pohybová výchova a gymnastika pro mladší školní věk (4 h)

Studenti se seznámí s didaktikou rytmicko-pohybové průpravy, s technikou cvičení s náčiním, zvládnou základní taneční kroky, metodické řady nácviku gymnastických dovedností, záchranu a dopomoc při cvičení, osvojí si gymnastické názvosloví. (4 h, Knopová)

Pohybové a sportovní hry pro mladší školní věk (4 h)

Obsahem předmětu je teorie a didaktika pohybových her vhodných pro školní TV na 1. stupni. Studenti budou schopni organizovat a řídit vybrané pohybové a sportovní (průpravné) hry. (4 h, Knopová)

Atletika pro mladší školní věk (4 h)

Studenti si osvojí metodické řady nácviku atletických dovedností vhodných pro ml. školní věk. Seznámí se s problémovými momenty nácviku. (4 h, Picková)

Didaktika tělesné výchovy pro mladší školní věk (4 h)

Seznamuje studenty s problematikou vyučování tělesné výchovy na 1. stupni ZŠ. Předmět se zabývá ontogenetickými, vývojovými a psychomotorickými zvláštnostmi žáka mladšího školního věku, předpoklady jedince pro pohybovou činnost, teorií motorického učení a průběhem osvojování pohybových dovedností. Studenti se seznámí se strukturou vyučovacího procesu v oblasti školní TV (strukturou vyučovací jednotky), efektivitou vyučování TV, se zdravotně preventivním pohledem na vyučovací jednotku a se spektrem didaktických řídicích stylů aplikovaných v tělesné výchově na 1. stupni ZŠ. (4 h, Picková)



2.6 Umění a kultura (37 vyučovacích hodin)

2.6.1 Hudební a taneční výchova (16 h)

Vokální činnosti (4 h)

Výuka je zaměřena na téma interpretace, vlastní tvorbu a její sdílení a vede k získání znalostí a základních dovedností formou her, cvičení a tvořivých činností. Praktická část obsahuje dechová, hlasová a artikulační cvičení pro správné posazení hlasu, jeho znělost podpořenou dechovou oporou. Součástí je koordinace všech činností, které souvisí se zpěvem v mladším školním věku.

Součástí výuky je i hlasová výchova, tj. práce s dětským zpěvním i mluvním hlasem v mladším školním věku. Pozornost je věnována hlasové hygieně. Jsou představeny metody nácviku písně – obecné postupy při nácviku písní vycházejí z pěveckých možností kolektivu žáků, které využívá učitel na 1. st. ZŠ pro dosažení estetického znění a kvalitní interpretace zvolené písně. V oblasti hudební interpretace a tvorby jdou studenti seznámení s možností využití snadno ovladatelných hudebních nástrojů (nástroje Orffova instrumentáře) k doprovodné hře. (4 h, Konvalinková)

Hra na nástroj² (4 h)

V rámci předmětu jsou osvojovány a upevňovány základní dovednosti a návyky v oboru klavírní hry, v případě dříve získaných zkušeností je dále rozvíjena technika nástrojové hry v základních tóninách. Součástí předmětu je hra písní a jejich doprovodů a příprava na využití nástroje v rámci hudebně výchovného procesu (např. při rozezpívání).

Součástí výuky je i intonační výcvik – upevňování a rozvoj hudebních schopností a dovedností prostřednictvím vokálních aktivit založených na správném pochopení a aplikaci tonální a intervalové metody. V oblasti rytmické je pozornost věnována upevňování a zdokonalování rytmické citlivosti.

Získané poznatky jsou využívány k rozvoji melodické, harmonické a rytmické představivosti a hudební paměti. (4 h, Valkoun)

Hudební a taneční výchova s didaktikou (8 h)

Seznámení a získání teoretických znalostí a praktických dovedností k výuce hudební a taneční výchovy na prvním stupni základní školy: význam hudby a její funkce v životě člověka, úkoly a obsah hudební výchovy na prvním stupni základní školy, psychologické základy hudební výchovy, vše s akcentem na zprostředkování regionální kultury.

Struktura hodiny hudební výchovy, hudební činnosti, složky hudebního vyučování – rozvíjení všestranných dovedností s tvořivým zapojením žáků – přes rytmické, hlasové, intonační dovednosti k tvořivé práci s říkadlem, melodií, písní s využitím instrumentálních činností. Součástí jsou praktické ukázky, nácvik hudebních činností, volná improvizace.

Témata:

1. Recepce a reflexe uměleckého díla a kulturní povědomí a jednání. Studenti jsou seznámeni a prakticky si vyzkouší poslechové činnosti, které jsou pojaty jako tvořivé aktivity využívající a propojující více oblastí najednou (pohybovým či výtvarným vyjádřením

² V úvodu studia bude studentům případně doporučeno individuální vzdělávání za účelem dosažení vstupního předpokladu, tj. znalost not, dovednost základního doprovodu lidových i umělých písní pro 1. stupeň ZŠ (T, D, S).



- hudby, dramatizací úseku hudebního díla, použitím jednoduchých hudebních i nehmotných nástrojů). Je zdůrazněno budování kulturního povědomí a tradic dle regionu u žáků 1. stupně. (4 h, Konvalinková)
2. Taneční výchova. Posluchači se prakticky seznámí s možnostmi kreativních pohybových her, taneční tvorby a improvizace, aby u žáků mohli rozvíjet osobité pohybové a taneční vyjadřování, citovost, citlivost a tělesnou inteligenci. (4 h, Konvalinková)

2.6.2 Výtvarná a filmová výchova (18 h)

Modul předmětu výtvarná výchova je podle obsahu rozdělen do tří vzájemně se doplňujících bloků. Posluchači se seznámí se současným pojetím výtvarné a filmové výchovy a jejich specifiky na prvním stupni základní školy. Přehled doporučených forem výtvarných činností, z nichž vybrané budou vyzkoušeny, bude doplněn analýzou ontogeneze dětského výtvarného projevu se zaměřením na žáky mladšího školního věku a příklady dobré praxe. Součástí bloku bude seznámení s aktuálně dostupnými odbornými publikacemi.

Výtvarná a filmová výchova s didaktikou I. a II. (12 hodin)

Kurz je zaměřen na přípravu budoucích učitelů k výuce výtvarné a filmové výchovy na 1. stupni základní školy. Studenti se seznámí se současným pojetím výtvarného vzdělávání a jeho propojením s dětskou hravostí, spontánností a fantazií. Důraz je kladen na práci s tematickými okruhy stanovenými v RVP ZV: vlastní tvorba a její sdílení, recepce a reflexe uměleckého díla a kulturní povědomí a jednání. Praktická část kurzu nabídne příležitost k experimentování s materiály, technologiemi a postupy. Studenti se naučí, jak vytvořit a realizovat výukové jednotky, které propojí tvůrčí proces s reflexí, rozvojem jemné motoriky a základních oborových pojmů. Součástí kurzu bude analýza dětského výtvarného projevu, práce s odbornou literaturou a kurikulárními dokumenty a příklady dobré praxe. Filmová část kurzu obohatí tradiční výtvarné činnosti o multimediální prvky a práci s audiovizuálními prostředky.

Témata:

1. Vlastní tvorba a její sdílení. Studenti se naučí vést děti k tvůrčímu procesu od autorského záměru přes realizaci až po reflexi a prezentaci výsledků. Kurz se zaměří na rozvoj jemné motoriky a experimentování s různými materiály, postupy a technologiemi. (3 h, Valešová)
2. Recepce a reflexe uměleckého díla. Praktické aktivity zaměřené na práci s uměleckými díly, sdílení zážitků a jejich reflexi. Studenti se naučí, jak podpořit děti v neverbálním a verbálním vyjádření reakcí na umělecké podněty a jak využít tyto podněty pro vlastní tvorbu. (3 h, Valešová)
3. Kulturní povědomí a jednání. Důraz na vnímání důležitosti umění a kultury pro společnost a jednotlivce. Studenti se seznámí s metodami, jak vést děti k poznávání tradic, kulturních institucí a aktivit v jejich regionu. (3 h, Pechová)
4. Základy filmové výchovy. Práce s audiovizuálními prostředky jako rozšíření tradiční výtvarné výchovy. Studenti se naučí základy práce s filmovými a multimediálními nástroji a jak je začlenit do výuky na 1. stupni ZŠ. (3 h, Pechová)

Praktická výtvarná činnost (6 h)

Má formu výtvarné dílny, v níž si posluchači prakticky vyzkouší a ověří konkrétní výtvarné aktivity zahrnující plošnou a prostorovou tvorbu. Nedílnou součástí vlastní výtvarné činnosti je reflexe a didaktická analýza jednotlivých úkolů.



Témata:

1. Vlastní plošná a prostorová tvorba a její sdílení. Studenti se naučí vést děti k tvůrčímu procesu od autorského záměru až k vlastnímu individuálnímu vyjádření. (3 h, Škaloudová)
2. Reflexe. Studenti si prakticky vyzkouší různé formy hodnocení výtvarných děl při zapojení zásad formativního hodnocení. (3 h, Škaloudová)

2.6.3 Dramatická výchova (8 hodin)

Dramatická výchova s didaktikou (8 h)

Cílem předmětu je seznámit studenty s principy dramatické výchovy, která podporuje rozvoj tvořivosti, estetického vnímání, sociálních dovedností a reflexe vlastních prožitků. Studenti si osvojí základní metody a techniky dramatické výchovy a naučí se je efektivně aplikovat jak samostatně, tak v rámci jiných vzdělávacích oblastí. Kurz zdůrazňuje propojení dramatické výchovy s průřezovými tématy, zejména s oblastí *Péče o sebe a druhé*, čímž podporuje seberozvoj a wellbeing žáků v emoční, sociální i fyzické rovině.

Témata:

3. Metody dramatické výchovy a vedení lekcí. Osvojení základních metod dramatické výchovy a příprava dramatických aktivit zaměřených na osobnostní a sociální rozvoj žáků. (4 h, Johnová)
4. Tvořivost a wellbeing. Rozvoj tvořivosti a kulturního povědomí žáků s důrazem na podporu wellbeingu – péči o sebe i druhé – prostřednictvím dramatických aktivit a práce s uměleckými díly. (4 h, Johnová)

2.7 Člověk, jeho osobnost a svět práce (12 vyučovacích hodin)

Polytechnická výchova a praktické činnosti (8 vyučovacích hodin)

Kurz připravuje budoucí učitele na výuku polytechnické výchovy a praktických činností u dětí ve věku 6–11 let. Studenti se naučí, jak u dětí rozvíjet zručnost, tvořivost a základní uživatelské dovednosti prostřednictvím jednoduchých a praktických aktivit. Důraz je kladen na využití běžných nástrojů a materiálů, podporu tvořivého myšlení a zapojení prvků STEM (věda, technika, technologie, matematika) do výuky. Kurz také zahrnuje bezpečné a efektivní vedení manuálních činností přizpůsobených dětem mladšího školního věku.

Témata:

1. Základy technické gramotnosti u dětí. Jak u dětí rozvíjet základy technického myšlení a tvořivosti. Studenti se seznámí s jednoduchými úlohami zaměřenými na konstrukční činnosti, práci s běžnými nástroji a hledání řešení praktických problémů. (4 h, Pechová)
2. Praktické činnosti v každodenním životě. Práce s nářadím a materiály vhodnými pro děti – péče o domácnost, zahradu a tvoření z různých materiálů. Důraz na bezpečnost, rozvoj jemné motoriky a tvořivé využití technologií při aktivitách přiměřených věku dětí. (4 h, Pechová)

Osobnostní a sociální výchova (4)

Kurz se zaměřuje na rozvoj osobnostních a sociálních dovedností studentů prostřednictvím praktických a prožitkových aktivit. Cílem je připravit budoucí učitele na podporu pozitivního



sebepojetí žáků, jejich odolnosti vůči stresu, schopnosti sebeorganizace a efektivní komunikace. Kurz poskytne příležitost k sebepoznání, rozvoji empatie a zvládání konfliktů, stejně jako k osvojení základních principů prosociálního a etického chování. Praktické aktivity budou vedeny tak, aby účastníci mohli aplikovat získané dovednosti při práci s dětmi na 1. stupni ZŠ a podpořit u žáků rovnováhu mezi osobním rozvojem, vzděláváním a volným časem. Kurz také zahrne principy práce s osobním portfoliem jako nástrojem pro sebereflexi a kariérový rozvoj. Kurz je koncipován tak, aby si studenti vyzkoušeli konkrétní přístupy a aktivity, které mohou snadno přenést do své pedagogické praxe. (4 h, Máčiková)

2.8 Pedagogicko-psychologický modul (36 vyučovacích hodin)

Cílem pedagogicko-psychologického modulu je přispět k pojetí základního vzdělávání jako procesu založeného na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních předpokladů, zájmů a nadání každého žáka v bezpečném, motivujícím a tvůrčím prostředí školy. Frekventantům kurzu jsou prezentovány aktuální poznatky pedagogických a psychologických věd se zaměřením na specifika edukace žáků mladšího a středního školního věku, aby byli schopni rozvíjet u žáků klíčové kompetence i základní gramotnosti a poskytnout jim spolehlivý základ všeobecného vzdělání.

Účastníci se seznámí se s rozmanitostí současného pohledu na výchovu a vzdělávání jak z hlediska pojetí samotné edukace (alternativní vzdělávací koncepce), tak z hlediska vnitřní diferenciaci a individualizace výuky (akcentace osobnostně orientovaného přístupu ke každému žákovi, formativní přístup k hodnocení žakových výkonů a práce s přirozenou diverzitou žakovské populace 1. stupně běžné i malotřídní základní školy). Součástí studia je kromě didaktické přípravy směřující k zvládnutí základních strategií vyučování i osvojení metod pedagogické diagnostiky, práce se třídou jako se sociální skupinou při vytváření bezpečného a podpůrného sociálního a emočního klimatu, strategií podpory vnitřní motivace žáků, udržení kázně a současně prevence i detekce sociálně-patologických jevů.

Vývojová psychologie (6 h)

Předmět zprostředkuje orientaci v aktuálních poznatcích o hlavních činitelích vývoje osobnosti se zaměřením na roli školy, třídy, vyučování a působení pedagoga jako výrazných sociokulturních determinant vývoje žáka.

Účastníci se seznámí s aktuálními poznatky o zvláštích psychického, kognitivního, emocionálního a sociálního vývoje dětí ve věku 6–11 let (mladšího a středního školního věku) s cílem akceptovat a rozvíjet jak vývojová, tak i individuální specifika každého žáka v přirozeně rozmanitém prostředí žakovských skupin. Vzhledem k pojetí základního vzdělávání a k očekávaným výsledkům, klíčovým kompetencím a gramotnostem, jichž má žák v rámci vzdělávání na 1. stupni základní školy dosahovat, je pozornost věnována nejen rozvíjení intelektových a kognitivních schopností (vnímání, paměti, představivosti, myšlení, řeči, inteligence), ale i dalším dílčím složkám a procesům v osobnosti žáka, přispívajícím k jeho zdravému vývoji a ke zdravému učení (vývoj mentalizace, emancipace dítěte, školní zralost a připravenost, přijetí role žáka, socializace mezi vrstevníky i dospělými, komunikační dovednosti, schopnost adaptace na měnící se prostředí).

Předmět přispívá ke schopnosti účastníků aplikovat poznatky vývojové psychologie při plánování, organizaci a realizaci výuky, při identifikaci individuálních potřeb žáků a přizpůsobení výukových, ale i hodnotících metod těmto potřebám. Napomáhá tak k vytváření empatického a respektujícího přístupu k žákům i k efektivní komunikaci pedagoga s rodiči žáků.



Témata:

1. Role školy a pedagoga ve vývoji osobnosti žáka. Význam školy, třídy a vyučování jako klíčových faktorů ovlivňujících vývoj osobnosti žáka. Zvláštní pozornost je věnována roli pedagoga jako sociokulturního činitele. Aplikace poznatků v praxi. (3 h, Kíryková)
2. Psychický a sociální vývoj dětí ve věku 6–11 let. Zvláštnosti psychického, kognitivního, emocionálního a sociálního vývoje dětí se zaměřením na cíl rozvíjet individuální specifika každého žáka v různorodém prostředí žákovských skupin. Aplikace poznatků v praxi. (3 h, Kíryková)

Psychodidaktika (6 h)

V tomto předmětu jsou studenti vedeni k porozumění specifikům vzdělávání na 1. stupni ZŠ v klíčových oblastech projektování, realizace a evaluace výuky, a to v komplexním, interdisciplinárním pohledu, zahrnujícím aspekty didaktické, pedagogicko-psychologické a sociálně-psychologické. Předmět staví na zkušenostech z praxe a vede studenty k jejich propojování s teoretickými poznatky prostřednictvím analýzy pedagogických situací a diskusí nad nimi (videozáznamy výuky, žákovské práce, situační metody). Klíčovými tématy jsou: interakce a komunikace mezi učitelem a žákem na 1. st. ZŠ; vytváření příznivého učebního prostředí a individualizace výuky s ohledem na heterogenitu vzdělávacích potřeb žáků; specifika didaktické analýzy výukových cílů a učiva v primárním vzdělávání; projektování výuky (organizačních forem, metod) v souladu s výukovými cíli; integrovaná tematická výuka; specifika zkoušení a hodnocení na 1. st. ZŠ s důrazem na suportivní a formativní hodnocení.

Témata:

1. Interakce a komunikace mezi učitelem a žákem na 1. stupni ZŠ. Způsoby, jakými učitelé komunikují se žáky a jak tato interakce ovlivňuje učební prostředí. Diskuze o metodách zlepšení komunikace a vytváření pozitivního vztahu mezi učitelem a žákem. (3 h, Jursová)
2. Individualizace výuky a heterogenita vzdělávacích potřeb žáků. Poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných), strategie pro efektivní individualizaci výuky a vytváření inkluzivního učebního prostředí. (3 h, Jursová)

Teorie výchovy (4 h)

Studenti budou informováni o možnostech humanizace školy a inovacích ve vzdělávání, budou jim poskytnuty informace o alternativních vzdělávacích koncepcích (Montessori, Waldorf, Dalton aj. s důrazem na utváření hodnot a postojů, svobodu ve výchově a budování autority učitele. (4 h, Kasper, Kasperová)

Dítě na počátku školní docházky (6 h)

Cílem předmětu je připravit studenty na práci s dětmi při zahájení školní docházky. Kurz se zaměří na rozpoznání úrovně školní zralosti dětí a efektivní podporu během adaptačního období. Studenti se seznámí se základními diagnostickými nástroji a praktickými metodami pro začlenění dítěte do vyučovacího procesu. Výuka bude zaměřena na konkrétní techniky, jak podpořit děti při přechodu do školy a jak usnadnit jejich adaptaci. Studenti se naučí aplikovat jednoduché strategie a metody v praxi.

Témata:

1. Školní zralost dítěte – klíčové aspekty. Seznámení s metodami diagnostiky školní zralosti dítěte (např. pozorování, rozhovor, projektové metody). Zaměření se na fyzickou, kognitivní, emoční a sociální připravenost dítěte pro školu. (3 h, Johnová)



2. Adaptační období – příprava učitele. Praktické způsoby organizace adaptačního období. Jak vytvářet podporující a bezpečné prostředí pro děti, které usnadní jejich přechod do školního režimu. (3 h, Johnová)

Klima třídy (6 h)

Předmět se tematicky věnuje sociálnímu klimatu školní třídy a souvisejícím pojmům, které vedou ke vzdělávání založenému na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních předpokladů, zájmů a nadání každého žáka v bezpečném, motivujícím a tvůrčím prostředí školy. Přibližuje postupy pro naplňování wellbeingu ve škole s důrazem na zdravý a smysluplný rozvoj žáků, učitelů a vzájemnou důvěru všech dalších aktérů společenství školy. Vysvětluje proces utváření třídního klimatu jejími aktéry, především žáky a učitelem, a předkládá praktické aktivity a hry vedoucí k podpoře zdravého třídního kolektivu. Dále informuje o možnostech zkoumání klimatu třídy a uvádí stručný přehled výsledků výzkumů v této problematice. (4 h, Josífková)

Témata:

1. Teoretická východiska a aspekty problematiky (3 h, Josífková)
2. Praktické ukázky aktivit k podpoře třídního kolektivu a her. (3 h, Johnová)

Problematika společného vzdělávání (8 h)

Předmět poskytuje studentům seznámení s edukací žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) včetně žáků s nadáním v běžné škole. Cílem předmětu je pochopení individuálních projevů a potřeb žáků se SVP a žáků s nadáním v mladším školním věku, seznámení se zásadami uplatňování diferencovaného a individualizovaného přístupu k žákům, tvorbou individuálních vzdělávacích plánů.

Témata:

1. Společné vzdělávání – vymezení pojmů integrace a inkluze, uplatňování inkluze ve školství, podpůrná opatření, individuální vzdělávací plán. (4 h, Palouňková)
2. Výchova a vzdělávání žáků s různým typem SVP (tělesným, smyslovým, komunikačním, mentálním postižením, s SPU a ADHD). Výchova a vzdělávání žáků s nadáním. (4 h, Ryšlavá)

2.9 Reflektovaná praxe (15 vyučovacích hodin)

Cílem reflektované praxe je umožnit studentům získat praktické zkušenosti s výukou žáků na 1. stupni ZŠ a zároveň podpořit jejich schopnost kritické reflexe vlastních pedagogických dovedností a postupů. Praxe klade důraz na přímou interakci s žáky, aplikaci teoretických poznatků v reálném prostředí a systematickou reflexi s podporou didaktiků.

2.9.1 Struktura praxe

Náslechy výuky (3 hodiny)

Studenti se účastní náslechů vyučovacích hodin zkušených učitelů, kde sledují organizaci výuky, metody a přístupy k práci se třídou.

Vlastní výuka žáků (9 hodin)

Každý student realizuje přímou výuku žáků v rozsahu 9 hodin, přičemž si připravuje podrobné přípravy na hodiny, které následně odučí. Součástí této části je i asistence učitelů a aktivní zapojení



do edukačního procesu. Student musí odučit minimálně 3 hodiny Českého jazyka a literatury, po 2 hodinách předměty Matematika, Člověk a jeho svět a zbylé 2 hodiny dle vlastního výběru.

Reflexe (3 hodiny)

Reflexe probíhá ve skupině s didaktiky a zaměřuje se na analýzu průběhu výuky, výměnu zkušeností a zpětnou vazbu. Studenti si osvojí dovednosti sebereflexe a nastavování cílů pro svůj další profesní rozvoj. (3 h, Šulcová, Dubcová)

2.9.2 Požadavky na praxi:

Zajištění praxe

Studenti si praxi zajišťují v místě svého bydliště.

Pedagogický deník

Během praxe studenti vedou pedagogický deník. Deník bude konzultován s didaktikem 1. stupně ZŠ jako součást závěrečného hodnocení praxe. Deník praxe obsahuje:

- a) Přípravy na jednotlivé odučené hodiny, včetně cílů a metodických poznámek.
- b) Reflexe odučených hodin, zaměřené na to, co se podařilo, co by šlo zlepšit a co se studenti naučili.

2.9.3 Význam a důležitost praxe:

Reflektovaná praxe je klíčovým prvkem profesní přípravy učitelů. Umožňuje studentům přenést teoretické znalosti do praxe, získat bezprostřední zpětnou vazbu a naučit se reagovat na konkrétní situace v reálném prostředí. Vedení pedagogického deníku podporuje jejich systematické uvažování o vlastní práci a přispívá k jejich profesionálnímu růstu.

Požadavky na účast

100% účast je povinná, aby byl zajištěn maximální přínos pro profesní rozvoj studenta.



3 Forma studia

- Studium je třísemestrové s možností prodloužení o 1 rok.
- Je organizováno prezenční formou.
- Pro samostudium studenti mohou využít dostupné e-learningové podpory (není zahrnuta v hodinové dotaci programu) dle doporučení jednotlivých vyučujících.
- Studenti mají možnost domluvit se s vyučujícími na individuálních konzultacích (nejsou zahrnuty v hodinové dotaci programu), tyto konzultace by měly být především směřovány ke tvorbě závěrečné práce.
- Hodinová dotace je 260 vyučovacích hodin prezenční výuky, v nichž je zahrnuto 15 hodin pedagogické praxe.

4 Vzdělávací cíl

Absolventi studia získají kvalifikaci pro výuku na prvním stupni základní školy. Dílčí cíle vychází z § 6 odstavce 1 písm. a) vyhlášky č. 317/2005 Sb.

5 Hodinová dotace

Program DVPP bude realizován v průběhu tří semestrů s časovou dotací 260 hodin.

5.1 Časové dotace programu

Tabulka 1: Časové dotace výuky ve vzdělávacím programu DVPP Učitelství pro 1. stupeň dle vzdělávacích oblastí

Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	47
	Cizí jazyk	18
Matematika a její aplikace		26
Informatika		8
Člověk a jeho svět		40
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	16
Umění a kultura	Hudební a taneční výchova	16
	Výtvarná a filmová výchova	18
	Dramatická výchova	8
Člověk, jeho osobnost a svět práce		12
Pedagogicko-psychologický modul		36
Reflektovaná praxe		15
Závěrečná práce		konzultace nad rámec přímé výuky
Závěrečná zkouška		mimo časovou dotaci přímé výuky
Celková povinná časová dotace přímé výuky		260



5.2 Rozpis předmětů

Tabulka 2: Rozpis předmětů s časovou dotací přímé výuky a garantem / vyučujícím ve vzdělávacím programu DVPP Učitelství pro 1. stupeň

Předmět	Rozsah	Vyučující
Český jazyk a literatura (47 hodin)		
Souhrn jazykovědných disciplín I, II	8	Vykoukalová
Didaktika českého jazyka	10	Johnová, Dubcová
Literatura pro děti	6	Bernt
Čtenářská a pisatelská gramotnost	8	Vykoukalová, Dubcová
Prvopočáteční čtení a psaní	12	Johnová
Rétorika	3	Kubištová Máčková
Cizí jazyk (18 hodin)		
Cizí jazyk pro mladší školní věk	10	Koutská
Didaktika cizího jazyka	8	Koutská
Matematika a její aplikace (26 hodin)		
Souhrn matematických disciplín I, II	10	Příhonská
Didaktika matematiky	16	Picková
Informatika (8 hodin)		
Informatika	8	Voltr
Člověk a jeho svět (40 hodin)		
Člověk a jeho svět s didaktikou I	16	Rubáš, Růžicková
Člověk a jeho svět s didaktikou II	16	Dubcová, Rubáš
Člověk a jeho svět s didaktikou III	8	Šulcová
Člověk a zdraví (16 hodin)		
Pohybová výchova a gymnastika pro mladší školní věk	4	Knopová
Pohybové a sportovní hry pro mladší školní věk	4	Knopová
Atletika pro mladší školní věk	4	Picková
Didaktika tělesné výchovy pro mladší školní věk	4	Picková
Umění a kultura (42 hodin)		
Hudební a taneční výchova (16 h)		
Vokální činnosti	4	Konvalinková
Hra na nástroj	4	Valkoun
Hudební a taneční výchova s didaktikou	8	Konvalinková
Výtvarná a filmová výchova (18 hodin)		
Výtvarná a filmová výchova s didaktikou I, II	12	Valešová, Pechová
Praktická výtvarná činnost	6	Škaloudová,
Dramatická výchova (8 hodin)		
Dramatická výchova s didaktikou	8	Johnová
Člověk, jeho osobnost a svět práce (12 hodin)		
Polytechnická výchova a pracovní činnosti	8	Pechová
Osobnostní a sociální výchova	4	Máčková
Psychologicko-psychologický modul (36 hodin)		
Vývojová psychologie	6	Kiryková,
Psychodidaktika	6	Jurová
Teorie výchovy	4	Kasper, Kasperová
Dítě na počátku školní docházky	6	Johnová
Klima třídy	6	Josífková, Johnová
Problematika společného vzdělávání	8	Palounková, Ryšlavá
Praxe (15 hodin)		
Reflektovaná praxe	15	Dubcová, Šulcová
Celkem	260	



6 Maximální počet účastníků a upřesnění cílové skupiny

Předpokládaný počet účastníků je 20 osob. Studium je určeno pro pedagogické pracovníky, kteří absolvovali akreditovaný magisterský studijní program:

- studijního oboru pedagogika, případně v akreditovaný studijní program v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů mateřské školy, vychovatelství nebo pedagogiku volného času;
- v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy nebo na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů druhého stupně základní školy a všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy;
- v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy;
- vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku pro učitele (dle Zákona 563/2004 Sb, o pedagogických pracovnících, § 7, odstavec 2, písm. b).

7 Plánové místo konání

Prostory Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci.

8 Odborný garant

Odborným garantem rozšiřujícího studia Učitelství pro 1. stupeň základní školy je PhDr. Jana Johnová, Ph.D. Odborným a pedagogickým manažerem je PhDr. Věra Vykoukalová, Ph.D. (CV viz část 8 Jmenný přehled lektorů, kvalifikace, přehled průběhu praxe).

9 Materiální a technické zabezpečení

Výuka bude organizována prezenční formou. Na pomoc studentům je k dispozici e-learningový portál podpory samostudia pomocí speciálních studijních materiálů, které budou před otevřením studia a i v jeho průběhu připravovány. Konzultace a semináře budou probíhat v učebnách Fakulty pedagogické Technické univerzity v Liberci. Semináře se budou konat v odborných učebnách FP, ve speciální počítačové učebně FP a prostorách KTV. Pro výuku bude k dispozici dataprojektor, notebook a interaktivní tabule. Všechny počítače budou vybaveny potřebným programovým vybavením. Studenti a lektori budou moci využívat informační zdroje FP TUL, včetně katedrové knihovny a univerzitní knihovny, kde se již začalo s doplňováním odborné domácí a zahraniční literatury. Další materiální a technické zabezpečení bude průběžně doplňováno z prostředků kurzu.

10 Způsob vyhodnocení akce

Průběžná kontrola studia bude prováděna kontrolou plnění studijních povinností, zápočtů a zkoušek zaznamenávaných v systému IS STAG FP TUL. Studium bude zakončeno obhajobou závěrečné práce a závěrečnou zkouškou před komisí. Úspěšnost plnění předmětů budou hodnotit vyučující jednotlivých předmětů a jejich odborní garanti. Průběh výuky bude namátkově kontrolován odborným garantem a pedagogickým manažerem studia.

Evaluace programu proběhne dle evaluačního plánu, který je přílohou žádosti. Návrh dotazníku se předpokládá 100 %, neboť budou zadávány na společných úvodních a závěrečných schůzkách.



Otevřené otázky budou analyzovány garantkou a manažerkou studia. V průběhu studia budou dále analyzovány i rozhovory se studenty i vyučujícími. Dalším evaluačním nástrojem bude anketa hodnocení kvality a studijní výsledky účastníků v IS STAG.

Účastníci obdrží po úspěšném absolvování rozšiřujícího studia Učitelství pro 1. stupeň ZŠ univerzitní certifikát.